

Obsah

Úvod 11

1—FILOZOFIE A VĚDY O ČLOVĚKU 17

Současné vědecké poznatky o vnímání: voda na mlýn pragmatismu 19

Věda a filozofie 19

Konání je také vnímání 21

Vnímání je také konání 22

Vnímání i konání jako dva aspekty téhož procesu 25

Teorie je také praxe 27

Závěr 28

Interpretace z pohledu filozofa: co to hledáme, když hledáme smysl 29

Hledání smyslu 29

Radikální překlad 30

Radikální interpretace 34

Normativita 36

Smysl jako role v projektu 38

Závěr 39

Co dělá člověka člověkem? „Povaha“ versus „potrava“ 40

Člověk a příroda 40

Člověk a svoboda 42

Člověk a společnost 44

Lidské jazyky 46

Co a na co je jazyk 47

„Kulturní dědění“ 48

Jak si předáváme kulturu 50

Pravidla jako společný jmenovatel 51

Závěr 54

Pravidla jako hybatel kulturní evoluce 55

- Kulturní evoluce? 55
- Zrod pravidel 57
- Sellarsovo „chování řízené vzorcem“ 61
- Pravidla a spolupráce 65
- Pravidla, jazyk a komunikace 68
- Kultura a její šíření 73
- Soustavy pravidel 76
- Závěr 80

2—ČLOVĚK A NORMATIVITA 83

Člověk jako normativní tvor 85

- Rozum, jazyk a pravidla (nebo pravidla, jazyk a rozum?) 85
- Normativní rozměr společnosti 89
- Prostory tvořené pravidly 91
- Normativita a společenské vědy 92
- Pravidla a rovnovážné stavy společenských praktik 95
- Pravidla her vs. pravidla jako výsledky her 97
- Schopnost normativity a společenské emoce 100
- Závěr 102

Pravidly řízené praktiky 104

- Pravidla a správnost 104
- Odkud se berou základní pravidla? 106
- Instrumentální pravidla a imperativ racionality 107
- Soustavy pravidel a jimi konstituované praktiky 110
- Udávání a požadování důvodů 111
- Pravidla a empirický svět 113
- Povaha lidského světa 115
- Závěr 116

Společenský normativismus 117

- Normy potřebujeme, abychom vyložili lidskou společnost 117
- Dekonstrukce normativismu? 118
- Druhy normativismu 122
- Slabý společenský normativismus 124
- Silný společenský normativismus 126
- Normativní výrazivo 128
- Rekonstrukce normativismu 131
- Závěr 134

3—PRAVIDLA JAZYKA A INFERENCIALISMUS 137

Inferencialismus 139

Význam 139

Teorie významu jako užití 140

Pravidla 141

Odkud se berou pravidla? 143

Inferenční pravidla 144

Význam jako inferenční role 146

Závěr 149

Inferencialismus a normativita 151

Inferencialismus vs. reprezentacionalismus 151

Inferencialistické trendy v klasické analytické filozofii 152

Teorie důkazů a logický inferencialismus 156

Inferencialismus jako filozofický projekt: Sellars a Brandom 159

Význam a normativita 162

Normativní lešení lidského světa 165

Je inferencialismus v kruhu? 167

Inferencialismus: kam se vydat odsud 172

Kam se odsud můžeme vydat a kam chci jít já 172

Filozofie a věda 173

Normativita a naturalismus 174

Ontogeneze pravidel 175

Jazyk a pravidla 178

Fylogeneze pravidel 179

Závěr 182

Literatura 183

Jmenný rejstřík 193

Věcný rejstřík 196